Tia iyi à kɔa inɛi Ebɛɛ ŋa

Ilaaɔ̃ í jɔ̀ Amai nŋu takaɛ í ba wa ide ku fɔ

1 Tako bala nwa ŋa à gbɔ ide ku fɔi Ilaaɔ̃ hai si gɛlɛi
waliiɛ ŋa isɛ fɛɛfɛlo si kpãa ikã ikã.
2 Amma si waatii ankãanyiu ihɛ̃ awa à gbɔ ide ku
fɔi Ilaaɔ̃ hai si gɛlɛi Amaɛ takaɛ. Amaui Ilaaɔ̃ í cica ku
jɛ woo jɛ tubui mii fei, nŋu iyi aŋaò à taka andunya.
3 Amboe iyi Ilaaɔ̃ í nɛ fei, si Amaɛi aa ka yɔɔ. Amau
í jɔ Ilaaɔ̃ takaɛ dee dee, í nɔ wa mu mii fei do gbugbãi
ideɛ. Waati iyi í ce icɛ iyi á kpa idei dulum dii inɛ ŋa
í tã, ŋɔi í koo í buba lele si awɔ njɛi Ilaaɔ̃ ilu gbugbã
fei.

Amai Ilaaɔ̃ í re amaleka ŋa

4 Si bɛi Ilaaɔ̃ í na Amaɛu iri iyi í re ti amaleka ŋa,
bɛɛbɛ mɔi Amau takaɛ í re amaleka ŋa.
5 Do ntɔ, Ilaaɔ̃ kù sɔ̃ inɛ akãi amaleka ŋau ku ni,
Awɔi ì jɛ Amam. Hai nnyi ǹ jɛ baaɛ.
Kù nɔ kù jɛ amaleka gɔi wa fãa iyi í ni,
An jɛ baaɛ, nɔ nŋu mɔ ku jɛ amam.
6 Amma waati iyi Ilaaɔ̃ í bɛ ama yemmaɛ wa si
andunya í ni,
Amalekam ŋa fei a gulɛa.
7 Ide iyi Ilaaɔ̃ í fɔ na irii amaleka ŋau wee. Í ni,
Ǹ ce amalekam ŋai bɛi fufu,
Woo ce icɛm ŋau mɔ bɛi amɛi ina.
8 Amma Amaɛi wa fãa iyi í ni,
Awɔi ì jɛ Ilaaɔ̃. Ǹ jilɛ bommaɛ hee do ajɔ fei.
Dee dee ku jɛi í jɛ akpai bommaɛ.

9 Ì bi jiida nɔ ì cé laalɔ.
Na ŋɔi í ce amu Ilaaɔ̃ ǹ cicaɛ, awɔ Ilaaɔ̃.
Ǹ nɔ ǹ muuɛ inɔ didɔ̃ nɔ ǹ jɔ̀ bɛɛrɛɛ í re ti kpaasi ŋa.
10 Nɔ í sɔ̃ɔ má í ni,
Awɔ Lafɛ̃ɛ, hai sinte awɔi ì jilɛ icui ilɛ.
Do awɔɛi ì ceò lele.
11 Fei ndɛɛ á ce nfe amma awɔi aa wɛɛ.
Lele do ilɛ fei á gboi bɛi ibɔ.
12 Awɔi aa taabu ŋa bɛi jĩnɛ.
Aa nɔ a maa kpaasi bɛi à ya kpaasi ibɔ.
Amma awɔ i kaa kpaasi, nɔ kuwɛɛɛ kàa kpa iri.
13 Ilaaɔ̃ kù nɔ kù sɔ̃ amalekaɛ gɔ kù ni,
Buba awɔ njɛm hee n ce mbɛɛɛ ŋa bi ku lesi isɛɛ.
14 Debɛi, mii amaleka ŋa à jɛ. À jɛ hunde ŋa iyi à waa cea Ilaaɔ̃ icɛ, aŋai í ya bɛ a koo a sobi inɛ ŋa iyi aa ba faaba.

2

Idei faaba

1 Na nŋu, í sĩa ka mu ide iyi à gbɔ dim dim ku ba ka maà nyɔɔ,
2 domi baa ide iyi amaleka ŋa à naaò wa í nɛ gbugbã hee inɛ iyi kù saaluɛ walakɔ kù jirimaɛ fei í ba ijuukpã iyi í jɔ.
3 Debɛi, bɛirei aa ka ce ka yɔkɔ ka saa ijuukpã bii à waa cɛiò idei faaba iyi í to bɛɛbɛ. Lafɛ̃ɛ takaɛ í tako í sisi idei faabau, nɔ si anyiɛ inɛ ŋa iyi à gbɔɔ à sɔ̃ wa à ni ideu ntɔi.
4 Nɔ Ilaaɔ̃ í ce maamaake ikã ikã fei ku ba gbugbãi sɛɛda nŋau ku kɔ̃ɔsi. Nɔ í cea inɛ ŋa amua ikã ikãi Hundeɛ si bɛi í bi.

Woo faaba inɛ ŋa

5 Ntɔ ntɔ, andunya iyi á na ku naa iyi à waa fãau,
kù jɛ amaleka ŋai Ilaaɔ̃ í jilɛ a jɛ inɛ ngboɛ.
6 Amma inɛ gɔ í kɔ bii gɔ í ba Ilaaɔ̃ ide ku fɔ í ni,
Mii amanɛ í jɛ hee ì waa ce lasabuɛ.
Yooi í jɛ amanɛ hee i maa gbɔaa.
7 Si waati keeke gɔ ì coo inɛ iyi kù to amaleka ŋa.
Ì muaa amboe nɔ ì jɔ̀ í nɛ jirima nla nla.
8 Ì muaa gbugbã si mii fei.
Ntɔi, iyi à ni Ilaaɔ̃ í naa gbugbã si mii fei, nkãma kù
wɛɛ iyi kaa sũaa iri ilɛ. Amma a kù yɛ bii mii fei í
sũaa iri ilɛ titã.
9 Do nŋu fei Jesu nŋu iyi à kaye wo, nsɛi à waa yɔɔ
do amboe do jirima nla nla na wahala iyi í yɛ í kuò.
Ntɔi, didɔ̃i Ilaaɔ̃ í tako í jɔ̀ kù to amaleka ŋa si waati
keeke gɔ. Ilaaɔ̃ í ce bɛɛbɛi ku ba ku yɛ wahala ku kuò
na irii inɛ fei.
10 Do ntɔ, Ilaaɔ̃, nŋu iyi í taka mii fei nɔ wa mu fei
ndɛɛ, í yɔɔ iyi í sĩa Jesu ku yɛ ijuukpã ku ba ku jɛ
amanɛ iyi í kɔ̃ nɔ ku gbã amanɛ nkpɔ nkpɔ ku naaò
ŋa wa si amboeɛ, domi Jesui í jɛ icui faaba nŋa.
11 Jesu iyi í wɛ inɛ ŋa hai si dulum du ŋa, nŋu do
inɛ ŋa iyi í wɛ ŋau à jɛ amai baa akã. Na nŋu, kù ce
anyɔi ku kpe ŋa ifɔɛ ŋa
12 tengi bii í ba Ilaaɔ̃ ide ku fɔ í ni,
An sisia ifɔm ŋa ideɛ.
An saabuɛ si aninii inɛ ŋa iyi à tɔtɔɔ.
13 Nɔ í ni má,
An dasi Ilaaɔ̃ naanɛm.
Si anyiɛ má nɔ í ni,
Amu wee do inɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í muum.
14 Si bɛi inɛ ŋau à nɛ ara do njɛ, Jesu takaɛ í na í so
ara bɛi aŋa mɔ. Í ce bɛɛbɛi ku ba na saabui ikuɛ ku
kpa gbugbãi Seetam, nŋu iyi í nɛ gbugbãi iku wo,

15 nɔ ku yɑ inɛ ŋɑ iyi à jɛ bɛi ɑru ŋɑ si kuwɛɛ nŋɑ
fei nɑ njoi iku.
16 Ntɔ ntɔ, kù jɛ ɑmɑlekɑ ŋɑi í nɑɑ ku sobi, tɔkui
Aburɑhɑmu ŋɑi í nɑɑ ku sobi.
17 Nɑ nŋu, kù nɛ bɛi á ce iyi kù jɔ ifɔɛ ŋɑ si mii fei
ku bɑ ku nɑ ku jɛ woo wee nlɑ iyi í nɛ ɑrɑɑre nɔ ku
jɛ ilu nɑɑnɛ si icɛi Ilɑɑɔ̃, nɔ ku sã gbesei dulum dii
inɛ ŋɑ.
18 Do yɑɑse bɛɛbɛ á yɔkɔ ku sobi inɛ ŋɑ iyi à wɑ si
kulɛlɛ, domi nŋu tɑkɑɛ í yɛ ijuukpã si kulɛlɛ.

3

Jesu í re Moizi

1 Nɑ nŋu, iŋɛ inɛm ŋɑ, iŋɛ iyi ì jɛ ti Ilɑɑɔ̃, iŋɛ iyi í
kpe do woo dɑsi Jesu nɑɑnɛ ŋɑ iyi à gbe ku bɑ i bɔ
lelei Aɔ̃ ŋɑ, i jɔ̀ i cɔ Jesu, nŋu iyi Ilɑɑɔ̃ í bɛ wɑ ku jɛ
woo wee nlɑ si kpãɑi nɑɑnɛ ku dɑsi iyi à wɑɑ sisi.
2 Bɛi Moizi í tɑko í jɛ ilu nɑɑnɛ si icɛɛ iyi í ceɑ inɛi
Izirɛli ŋɑ fei, bɛɛbɛ mɔi Jesu tɑkɑɛ í nɛ nɑɑnɛ si wɑjui
Ilɑɑɔ̃, nŋu iyi í jilɔɔ si icɛu.
3 Inɛ iyi í mɑ ile í nɛ bɛɛrɛ í re ileu tɑkɑɛ. Bɛɛbɛ mɔi
Jesu í nɛ ɑmboe nlɑ nlɑ iyi í re ti Moizi.
4 Ntɔi, ile iyi ì yɛ fei ɑmɑnɛi í mɑɑ, ɑmmɑ Ilɑɑɔ̃i í jɛ
inɛ iyi í mɑ mii fei.
5 Si icɛ iyi Moizi í ceɑ inɛi Izirɛli ŋɑ fei, í yɛ bɛi
ɑmɑɑcɛ ilu nɑɑnɛ si kpɑsɛ̃i Ilɑɑɔ̃ kú jɛ nwɑ sɛɛdɑi mii
iyi á nɑ ku ce.
6 Ammɑ Kirisi njɛ ɑmɑi kpɑsɛ̃ ilu nɑɑnɛi iyi Ilɑɑɔ̃
í ce inɛ ngboi kpɑsɛ̃ɛu. Inɛi kpɑsɛ̃ɛ ŋɑu mɔ, ɑwɑi bii
à wɑɑ leekɩ̃ si nɑɑnɛ dim dim do si kpãɑ ku cɔ iyi à
wɑɑ tɔɔò fufu.

Kusɩ̃mi iyi Ilɑɑɔ̃ í jilɛɑ inɛɛ ŋɑ

7 Na nŋu, i sotĩ i gbɔ ide iyi Hundei Ilaaɔ̃ í fɔ í ni,
Bii ì waa gbɔ ide ku fɔi Ilaaɔ̃ nnyi ŋa,
8 I maà lele idɔ nŋɛ má bɛi si ajɔ iyi ì kɔsiɛ ŋa,
Si waati iyi ì cɔ laakaiɛ ŋa si gbabua.
9 Ŋɔi Ilaaɔ̃ í ni,
Tengi bɛi bala nŋɛ ŋa à kɔsim à dede idɔɔkɔ̃m,
Baa do iyi à yɛ mii iyi ǹ ce hee adɔ̃ ciiji.
10 Na ŋɔi í jɔ̀ ǹ ce idɔɔkɔ̃ do aŋa.
Nɔ ǹ yɛ idɔ nŋa í ya sindai ajɔ fei hai bi tom.
A kù mà kpãam.
11 Si idɔɔkɔ̃m ǹ ceekpe ǹ ni,
A kaa lɔsi bi kusĩmi iyi ǹ ce nŋa sɔɔluɛu ajɔ kãma.
12 Na nŋu, iŋɛ inɛm ŋa, i ce laakai, i maà jɔ̀ inɛ gɔ nŋɛ ku nɛ idɔ laalɔ hai dasi naanɛ, iyi á jɔ̀ ku sinda hai bi Ilaaɔ̃, nŋu iyi í wɛɛ.
13 Amma si na iyi í jɔ̀ Ilaaɔ̃ í mu nwa ajɔi nnyi, nɔ ala kù jɛ tu wa, í sĩa i ya maa mua njɛ gbugbã ajɔ fei ŋa ku ba inɛ gɔ nŋɛ ku maà jɔ̀ dulum ku dĩ ijuɛ hee ku le idɔɛ.
14 Ntɔi, à nɛ ikpɛ̃ si kuwɛɛi Kirisi bii à waa leekĩ dim dim si naanɛ ku dasi iyi à nɛ hai sinte hee kɔɔɛ.
15 Na ŋɔi í jɔ̀ à ni,
Bii ì waa gbɔ ide ku fɔi Ilaaɔ̃ nnyi ŋa,
I maà lele idɔ nŋɛ má bɛi si ajɔ iyi ì kɔsiɛ ŋa,
16 Yoo ŋai à gbɔ ide ku fɔi Ilaaɔ̃ nɔ à kɔsiɛ bii kù jɛ inɛ ŋa iyi Moizi í gbã hai ilɛi Ezibitiu fei.
17 Mà yoo ŋai Ilaaɔ̃ wa ce idɔɔkɔ̃ hee zakai adɔ̃ ciiji bii kù jɛ do inɛ ŋa iyi à ce dulum nɔ à cuku à ku si gbabuau.
18 Si waati iyi Ilaaɔ̃ í ceekpe í ni, a kaa lɔsi bi kusĩmi iyi nŋu í ce nŋa sɔɔluɛu, yoo ŋai wa fãa bii kù jɛ inɛ ŋa iyi a kù jirima ideɛ.

19 Bɛɛbɛ mɔi, à yɛ iyi a kù yɔkɔ a kù lɔsi bi kusĩmiu
si na iyi í jɔ̀ a kù dasi naanɛ.

4

1 Kuwãi Ilaaɔ̃ iyi í ni aa ka lɔsi bi kusĩmiu í wɛɛ baa
nnyi. Na nŋu, i ce laakai ku ba inɛ gɔ nŋɛ ŋa a maà
na a to wa do ankãanyi nɔ a ba wee aŋa a kaa ba a lɔ
bi kusĩmiu.
2 À waazo nwa laabaau jiida si bɛi à cea inɛ ŋa iyi
à tako à wa si gbabuau. À gbɔ ideu amma kù ce nŋa
aranfãani kãma domi si waati iyi à gbɔɔ, a kù dasi
naanɛ.
3 Awa iyi à dasi naanɛ aa ka lɔsi bi kusĩmiu, bi
kusĩmi iyi Ilaaɔ̃ í fɔ ideɛ í ni,

Si idɔɔkɔ̃m ǹ ceekpe ǹ ni,

A kaa lɔsi bi kusĩmi iyi ǹ ce nŋa sɔɔluɛu.

Í fɔ bɛɛbɛ baa do iyi í ce sɔɔlui kusĩmiu tã hai waati
iyi í taka andunya.
4 Do ntɔi, bii gɔ à fɔ idei ajɔ mɛɛjesiau à ni,

Ilaaɔ̃ í kpa irii icɛɛ fei nɔ í sĩmi si ajɔ mɛɛjesia.

5 Do nŋu fei Ilaaɔ̃ í fɔ ide iyi à tako à ka wau wo iyi í
ni,

A kaa lɔ si bi kusĩmi iyi ǹ ce nŋa sɔɔluɛu ajɔ kãma.

6 Inɛ gɔ ŋa aa na a lɔ si bi kusĩmiu. Amma inɛ sinte
ŋa iyi à gbɔ laabaau jiidau a kù lɔsi na ide hai jirima
nŋau.
7 Na nŋu, nsɛi Ilaaɔ̃ í jilɛ ajɔ má, nɔ ajɔui nnyi. Ideu í
cei bɛi Ilaaɔ̃ í jɔ̀ à na à gbɔɔ hai si gɛlɛi Davidi si anyii
adɔ̃ nkpɔ nkpɔ. Ideu í ni,

Bii ì gbɔ ide ku fɔi Ilaaɔ̃ nnyi ŋa,

I maà ti i lele idɔ nŋɛ.

8 Ntɔi, bii í jɛ si kusĩmiu bɛi Zozue í bɔò inɛ ŋau
wo, Ilaaõ kaa fɔ idei ajɔi kusĩmi mmu gɔ iyi á na ku
naa.
9 Bɛɛbɛi kusĩmi í wɛɛ má iyi í jɛ ti inɛi Ilaaõ ŋa bɛi
Ilaaõ takaɛ í sĩmi si ajɔ mɛɛjesiau.
10 Inɛ iyi í lɔsi bi kusĩmi iyi Ilaaõ í ce sɔɔluɛu, í kpa
irii icɛɛi si bɛi Ilaaõ mɔ í kpa irii tɛɛ.
11 Na nŋu, ka ce kookaai ka lɔsi bi kusĩmiu. Kãma
nwa ku maà jɛ hai gbɔ ide bɛi inɛ ŋau. Bii kù jɛ bɛɛbɛ
aa ka na ka cuku ka kua bi kusĩmiu.
12 Idei Ilaaõi í jɛ kuwɛɛ, í nɔ í nɛ gbugbã. Í dõ anu
í re taakuba ilu andɛ minji. Í nɛ gbugbã iyi á yɔkɔ
ku lɔò hee lɛlɛi idɔ ku fɛɛfɛ idɔi amanɛ do lasabuɛ,
ikõi ara mɔ do lompi. Nɔ á wusɛ idɔɔbii amanɛ do
lasabuɛ. *
13 Nkãma kù wɛɛ iyi wa manjia Ilaaõ woo taka. Fei
ndɛɛ í cĩ wa jilɛi si wajuɛ. Nɔ nŋui awa fei aa ka tusɛa
kuwɛɛ nwa.

Jesui í jɛ woo wee nlau

14 Do ntɔi à nɛ woo wee nla iyi í bɔ lelei Aõ í to hee
bi Ilaaõ takaɛ. Nŋui í jɛ Jesu amaɛ. Na nŋu, ka leekĩ
dim dim si naanɛ iyi à dasi,
15 domi woo wee nla iyi à nɛu á yɔkɔ ku ce araarei
gbugbã hai nɛ nwa si na iyi í jɔ̀ à lɛlɛɛ ku ceò laalɔ si
mii fei bɛi awa mɔ, amma kù ce dulum.
16 Kitãi bommai Ilaaõi í jɛ tengi bii aa ka ba didõ.
Na nŋu, ka sɛkɛɛ si kitãu si kutɔɔ nwa do idɔ ku
buba, ku ba ku ce araare nwa nɔ ku mu nwa didõ
iyi á sobi wa si waati iyi í jɔ.

---

* **4:12** Idei Ilaaõ í jɛ kuwɛɛ tia nwo ŋau à ni, “Idei Ilaaõ í wɛɛ njaawɛ”.

5

1 Woo wee nlɑ iyi à yɑ so hɑi si inɔi ɑmɑnɛ ŋɑ fei,
à yɑ sooi ku ceɑ Ilɑɑõ icɛ nɑ iri nŋɑ ku bɑ ku yɑ kooɑ
Ilɑɑõ ɑmuɑ nŋɑ ŋɑ nɔ ku ce kuwee ŋɑ nɑ irii dulum
du ŋɑ.
2 Á yɔkɔ ku ce suuru do inɛ ŋɑ iyi ɑ kù mà ngɔgɔ
do inɛ ŋɑ iyi à yɑɑ hɑi si kpãɑ, si nɑ iyi í jɔ̀ nŋu tɑkɑɛ
mɔ kù kõ.
3 Nɑ ŋɔi í jɔ̀, kù nɛ bɛi á ce iyi kù ce kuwee nɑ irii
dulum dii nŋu tɑkɑɛ bɛi wɑ ce nɑ irii inɛ ŋɑ.
4 Inɛ gɔ kɑɑ yɔkɔ ku so ɑrɑɛ ku ni nŋu í jɛ woo wee
nlɑu, bii kù jɛ Ilɑɑõi í kpoo bɛi í kpe Arõɔ wo.
5 Bɛɛbɛ mɔi bɑɑ Kirisi tɑkɑɛ kù so ɑrɑɛ lele kù ni
nŋu í jɛ woo wee nlɑu. Ilɑɑõi í cicɑɛ, nŋu iyi í sõɔ í
ni,
Awɔi ì jɛ Amɑm.
Hɑi nnyi ǹ jɛ Bɑɑɛ.
6 Bii gɔ à kɔ ide iyi í sõɔ má í ni,
Awɔi ɑɑ jɛ woo wee do ɑjɔ fei bɛi Mɛɛkizedɛki.
7 Si wɑɑti iyi Jesu í wɑ si ɑndunyɑ í yɑ ce kutɔɔ do
ɑnu ku dõ nlɑ nlɑ do cikãɑju. Í tɔɔ sobii Ilɑɑõ, nŋu
iyi á yɔkɔ ku nyɑɑ hɑi si ɑwɔi iku, nɔ í gbɔɑ si nɑ iyi
í jɔ̀ í sũɑɑ iri ilɛ.
8 Do iyi í jɛ Amɑi Ilɑɑõ fei, í kɔkɔ ku jirimɑɛ si
ijuukpã iyi í yɛ.
9 Iyi í kõ í tã nɔ í bɑɑ í jɛɑ inɛ ŋɑ iyi à wɑɑ jirimɑɛ
fei icui fɑɑbɑ iyi ci yɑ tã.
10 Nɔ Ilɑɑõ í coo woo wee nlɑu bɛi Mɛɛkizedɛki.

Kɑ mɑà jɔ̀ nɑɑnɛ ku dɑsi nwɑ

11 Mii nkpɔ í wɛɛ iyi ɑɑ kɑ yɔkɔ kɑ fɔ si gãmɛi ideu
ihẽ, ɑmmɑ á gɑɑbu ɑ sisi nŋɛ yɑɑseɛ domi ì bɑɑ ì jɛ
inɛ ŋɑ iyi ɑ ci yɑ gbɔ yɑɑsei ide ńyɑ ńyɑ ŋɑ.

12 Waati í to bɛbɛi bii í jɔ iŋɛ mɔ i kɔ inɛ gɔ ŋa mɔ
si ideu, nɔ do nŋu fei, ì kɔ ì waa nɛ bukaatai inɛ iyi
á kɔ ŋɛ si mii sinte ŋa si idei Ilaaɔ̃. Iŋɛ iyi ì to i jɛ ijɛ
kili nla nɔ ì nyi ì waa nɛ bukaatai amɔ má ŋa.
13 Inɛ iyi wa mɔmɔ fei amai, kaa yɔkɔ ku wũa jiida
do laalɔ.
14 Amma ijɛ kili, ijɛi inɛ ngbo ŋai, aŋa iyi à mà jiida
do laalɔ ku wũa si na iyi í jɔ̀ à nɛ dɔɔnɛɛ.

6

1 Na nŋu, ka jɔ̀ ide sinte ŋau si gãmɛi Kirisi nɔ ka
bɔ waju ka jɛ inɛ ŋa iyi à jɨ̃a. A kaa ka jilɛ icui ideu ku
kɔsi má. Ideui í jɛ idei idɔ ku kpaasi hai si kookoosui
nfe ku ce, do idei naanɛ ku dasi si Ilaaɔ̃,
2 do idei ikɔi inyi ku dasi ikã ikã, do idei awɔ ku
lea inɛ ŋa si iri, do idei kujɨ̃i iku ŋa, do ide iyi Ilaaɔ̃
á jilɛ hee do ajɔ fei si kiitiu.
3 Kookaaii waju ku bɔi aa ka ce bii Ilaaɔ̃ í bi.
4 Inɛ ŋa iyi à ba inya kumái Ilaaɔ̃ tã, nɔ à tiɛ amuai
lele, nɔ à ba ikpɛ̃ si Hundei Ilaaɔ̃,
5 nɔ à yɔɔ iyi idei Ilaaɔ̃ í sɨ̃a, nɔ à mà gbugbãi
kuwɛɛi ala,
6 bii à sinda à toa idei Ilaaɔ̃ anyi, a kaa yɔkɔ a sinda
idɔ má, domi à sìsí à waa kpakpa Amai Ilaaɔ̃ si jɨ̃i ku
gaauu má nɔ à waa dasiɛ anyɔ si bantuma.
7 Ntɔ ntɔ, ilɛ á yɔkɔ ku mɔ inyii ijɨ̃ nɔ amaajɛ iyi á
cea woo logoo ŋa aranfãani á fita. Bii ilɛu í ce bɛɛbɛ,
á ba kuweei Ilaaɔ̃.
8 Amma bii agũ do agũ fũfũ ŋai à fita si, ilɛu kù ce
ncɛɛi. Bii í kɔ̃ɔsi Ilaaɔ̃ á ceekpeɛ, si anyiɛ nɔ ku joo.
9 Iŋɛ baakɔɔ nwa ŋa, baa do iyi à waa fɔ bɛɛbɛ, à
waa naanɛ ŋɛ. À mà iyi ì wa si kpãai faaba ŋa.

10 Ilaaɔ̃ í jɛ inɛ dee dee, kaa gbɛjɛ icɛ nŋɛ do kubi
iyi ì nyisi na iriɛ ŋa, si bɛi ì gbɔa inɛɛ ŋa wo ŋa, nɔ ì
waa gbɔ nŋa baa nsɛi ŋa.
11 Amma à bi inɛ baa yooma nŋɛ fei ku hanya do
iju nkpa ku leekĩ si ideu hee kɔɔɛ ku ba mii iyi ì waa
cɔ kpãaɛ ŋau ku ce mam mam.
12 A kù bi i na i ce ika ŋa, amma i sisi inɛ ŋa iyi à
dasi naanɛ nɔ à temua à waa jɛò tubu iyi Ilaaɔ̃ í wã
ŋa dou.

Ide iyi Ilaaɔ̃ í wã kù nɛ sika

13 Waati iyi Ilaaɔ̃ í cea Aburahamu kuwã í gbasi
do irii nŋu takaɛ si na iyi í jɔ̀ inɛ gɔ kù wɛɛ iyi í roo
má,
14 í ni, an weeɛ do ntɔ, nɔ n jɔ̀ dimiɛ ku kpɔ.
15 Si bɛɛbɛi Aburahamu wa temuaò nɔ í ba mii iyi
Ilaaɔ̃ í wãa do.
16 Bii inɛ ŋa à waa gbasi ide, à ya cooi do irii inɛ
iyi í re ŋa, nɔ kugbasiu ku jɔ̀ a mà iyi ntɔ ntɔ á cooi
nɔ ku kpa irii kakɔɔ fei.
17 Bɛɛbɛi, inɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í cea kuwãu, í bi ku nyisi
ŋa mam mam iyi idei nŋu kù nɛ gɛlɛ ku kɔbia. Na
ŋɔi í jɔ̀ í gbasi ku ba a mà iyi ntɔ ntɔ á cooi.
18 Na nŋu, idei kuwã do kugbasi, aŋa minjii à wɛɛ
iyi kaa kpaasi, nɔ si ide minji ŋau bɛ Ilaaɔ̃ kaa yɔkɔ
ku sɔ ibo. Si ide minji ŋau bɛi Ilaaɔ̃ wa mu nwa
gbugbã ntɔ ntɔ, awa iyi à waa leekĩ si kpãa ku cɔ iyi
í jilɛ nwa nɔ à ba bi ku manji nwa siɛ.
19 Kpãa ku cɔu wa mu idɔ nwai dim dim bɛi isɔi
akɔi inyi í ya gɛɛ akɔu. Isɔ iyi à nɛu wa soi dim dim
do anyii ridoo bi ku wai Ilaaɔ̃ lele.
20 Tengi bɛi Jesu í cua nwa í lɔ na iri nwa domi í
baa í jɛ woo wee nla do ajɔ fei bɛi Mɛɛkizedɛki.

7

Mɛɛkizedɛki í jɛ ilaalu nɔ í jɛ woo wee má

1 Mɛɛkizedɛkii í jɛ ilaalui Salɛmu do woo weei
Ilaaɔ̃ ilu gbugbã fei. Si waati iyi Aburahamu í jɛ
amanlu ŋa igũ wa baa, ŋɔi Mɛɛkizedɛki í bɔ ku kòo
ku weeaa.
2 Mii iyi Aburahamu í ba wa fei, í naa í ce ikpɛ̃ɛ,
si mɛɛwa fei í nya akã í na Mɛɛkizedɛki. Yaasei irii
Mɛɛkizedɛkiui í jɛ ilaalu iyi í jɛ dee dee. Si anyii nŋu,
í jɛ ilaalui Salɛmu, waatɔ ilaalui laakai ku sũ.
3 Inɛ gɔ kù mà baaɛ walakɔ iyeɛ walakɔ balaɛ gɔ. A
kù ce faajii kubíɛ hee má jɛ faajii ikuɛ. Si bɛɛbɛ í jɔ
Amai Ilaaɔ̃, nɔ í jɛ woo wee do ajɔ fei.
4 I cɔ zaka bɛi kulai mɔkɔu í to, nŋu iyi si waati iyi
Aburahamu bala nla nwa í jɛ igũ, mii ŋa iyi í ba wa,
si mɛɛwa fei í nya akã í náa.
5 Si inɔi inɛi Levi ŋa, inɛ ŋa iyi à jɛ woo wee ŋau,
wooda nwa í na ŋa kpãa, si mɛɛwa fei inɛi Izirɛli ŋa
a nya akã a na ŋa. Do nŋu fei, à jɛ nyaanze akã, aŋa
fei tɔkui Aburahamu ŋai.
6 Mɛɛkizedɛki í weea Aburahamu iyi Ilaaɔ̃ í cea
kuwãu, nɔ baa do iyi Mɛɛkizedɛki kù jɛ dimii Levi,
do nŋu fei, Aburahamu í náa ikpɛ̃u.
7 Kù nɛ sika gɔ, inɛ iyi í re nŋui í ya weea kpaasi.
8 Inɛi Levi ŋa, aŋa iyi inɛ ŋa à ya na akã si mɛɛwau
fei, amanɛ ŋai iyi à ya ku, amma Mɛɛkizedɛki í wɛɛ,
si bɛi kukɔi idei Ilaaɔ̃ wa fɔ.
9 Nsɛi, si waati iyi Aburahamu í náa zakaa, í yɛi
bɛi Levi takaɛ mɔ í náa, nŋu iyi amaɛ ŋa à waa ba
zakaau,
10 domi baa do iyi a kù bí Levi waati bɛɛbɛ, í yɛ bɛi
í wa si arai balaɛ waati iyi balaɛu í ko Mɛɛkizedɛki.

11 Wooda iyi Ilaaɔ̃ í na inɛi Izirɛli ŋa, kpãai kuweei
inɛi Levi ŋai í jɛ icuɛ. Nsɛi, bii í jɛ kpãai kuweeu bɛ
á yɔkɔ ku jɔ̀ inɛ ŋa a kɔ̃ mam mam, a kaa nɛ bukaatai
woo wee mmu gɔ ku naa má bɛi Mɛɛkizedɛki, inɛ
iyi kù jɛ dimii Arɔ̃ɔ,
12 domi bii à kpaasi kpãai kuwee bɛɛbɛ, tilasi í gbe
a kpaasi wooda mɔ.
13 Ntɔi, Lafɛ̃ɛ nwa iyi ideu wa fãau, í jɛ inɛi dimi
mmu gɔ, nɔ si dimiu inɛ kãma kù ce icɛi kuwee.
14 Ntɔ ntɔ, à mà iyi à buui si dimii Zuda. Moizi kù
nɔ kù fɔ idei inɛ kãma si gãmɛi dimiu iyi á na ku jɛ
woo wee.

Woo wee gɔ iyi í yɛ bɛi Mɛɛkizedɛki

15 Yaasei ideu í fita sãa sãa si bɛi à yɛ woo wee
mmu gɔ í fita iyi í yɛ bɛi Mɛɛkizedɛki.
16 A kù coo woo wee si na iyi í jɔ̀ à buu si dimii
woo wee ŋa, amma do gbugbãi kuwɛɛ iyi ci ya tãi.
17 Do ntɔi, kukɔi idei Ilaaɔ̃ í fɔ na iriɛ í ni,
Awɔi aa jɛ woo wee do ajɔ fei bɛi Mɛɛkizedɛki.
18-19 Si bɛɛbɛi à kpa wooda nwou nɔ à naaò kpãa ku
cɔ iyi í roo wa, nɔ do saabuɛi à waa sɛkɛɛ si Ilaaɔ̃. À
kpa wooda nwoi si na iyi í jɔ̀ kù nɛ gbugbã nɔ kù nɛ
aranfãani. Ntɔ ntɔ, wooda kù jɔ̀ nkãma kù kɔ̃ mam
mam.
20 Ilaaɔ̃ í jilɔɔ woo wee bɛi Mɛɛkizedɛki nɔ í gbasi
ideu. Inɛ ihɔ̃ ŋa à jɛ woo wee ŋa, kù jɛ do kugbasii
Ilaaɔ̃.
21 Amma do kugbasii Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ í ce Jesu woo wee
í ni,
Amu Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ ǹ gbasi ideu.
N kaa n nɔ n dede si idem má.
Aa jɛ woo wee do ajɔ fei.

22 Bɛɛbɛi Jesu í jɛ nwa bɛi akaasii akabuu iyi í sĩa í re
wa.
23 Tengi bii idei Jesu do idei woo wee ŋau í nya
ikã wee. Woo wee ŋau à kpɔ si na iyi í jɔ̀ amanɛ ŋai
iyi à ya na à ku, nɔ icɛ nŋa ku leekĩ.
24 Amma Jesu njɛ í wɛɛi do ajɔ fei, ŋɔi í jɔ̀ inɛ mmu
gɔ kaa sãsi agbɛɛ ajɔ kãma.
25 Na nŋu á yɔkɔ ku faaba inɛ ŋa iyi à waa sɛkɛɛ si
Ilaaɔ̃ do saabuɛ mam mam, domi í wɛɛi hee do ajɔ
fei ku maa tɔɔ Ilaaɔ̃ na iri nŋa.
26 Na nŋu, Jesu í jɛ woo wee nla iyi à nɛ bukaataɛ.
Kuwɛɛi nŋu do ti ilu dulum ŋa kù jɛ dimi akã. Í má,
kù ce dulum ajɔ kãma nɔ riisi kãma kù wa siɛ. À soo
í nɛ hee lelei Ilaaɔ̃.
27 Kù yɛ bɛi woo wee nla iyi ihɔ̃ ŋa, aŋa iyi à nɛ
bukaatai kuwee ajɔ fei, sinte na irii dulum dii aŋa
taka nŋa, si anyiɛ ti inɛ ŋa iyi à gbe. Inɛ nŋu í ce
kuwee akã iyi í to hee do ajɔ fei si waati iyi nŋu takaɛ
í na araɛ.
28 Woo wee nla ŋa iyi à waa ce icɛ bɛi woodai
Moizi í jilɛ, a kù kɔ̃. Amma woo wee nla iyi Ilaaɔ̃
í jilɛ do idei kugbasiɛ iyi í fɔ si anyii woodau, nŋui í
jɛ Amaɛ iyi í kɔ̃ hee do ajɔ fei.

8

Jesu woo wee nla nwa

1 Nsɛi, irii ideu wee. Awa à nɛ woo wee nla dimi
bɛɛbɛ, inɛ iyi wa buba lele si awɔ njɛi kitãi bommai
Ilaaɔ̃ ilu gbugbã fei.
2 Wa ce icɛi woo wee nlau si inɔ kumái bi ku wai
Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ takaɛ, iyi Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ í ce, kù jɛ amanɛ.

3 À jilɛ woo wee nla baa yooma fei ku cea Ilaaɔ̃
amua do kuwee ŋa. Na nŋu, í gbe woo wee nla nwa
kú nɛ ngəgə iyi á ceò kuwee.
4 Bii í jɛ í wa si andunya kaa jɛ woo wee, domi woo
wee ŋa à wɛɛ iyi à waa ce kuwee si bɛi woodai Moizi
wa fɔ.
5 Woo wee ŋau à waa sìsì icɛi lele. Icɛ nŋa í jɔ
icɛi kuwee ntɔ iyi wa ce leleu. Bɛɛbɛ məi, waati iyi
Moizi í tã sɔɔlu ku ce ilei acɔ, Ilaaɔ̃ í sõɔ í ni, jɔ̀ i coo
mam mam ku yɛ bɛi ǹ nyisiɛ si antai iri kutau.
6 Do yaase bɛi icɛi Jesu í reò tu ŋa, bɛɛbɛi akabuu
iyi í teese si gãmɛi Ilaaɔ̃ do amanɛ ŋa í nɛ bɛɛrɛ í re.
Akabuuu, kuwã iyi í re do bɛɛrɛui í jɛ icuɛ.
7 Bii akabuu sinteu í kõ, kaa nɛ a kpaasiɛ má.
8 Amma Ilaaɔ̃ í yɛ taalei inɛɛ ŋa waati iyi í ni,
Amu Aõ Lafɛ̃ɛ ǹ ni, ajɔ wa naa iyi an dĩ akabuu titõ
do dimii inɛi Izirɛli do inɛi Zuda ŋa.
9 Kaa yɛ bɛi iyi ǹ dĩ do bala nŋa ŋa,
Ajɔ iyi ǹ mu awɔ nŋa ǹ fitaò ŋa hai ilɛi Ezibiti.
A kù leekĩ do akabuu iyi ǹ dĩ do aŋa.
Na nŋu, ǹ ce si ŋa atafii.
Ideu bɛi, amu Aõ Lafɛ̃ɛ ǹ fɔ.
10 Nɔ ǹ ni má, akabuum wee, iyi an dĩ do dimii inɛi
Izirɛli ŋa si anyii ajɔ nŋu.
An dasi woodam si lasabu nŋa.
An kɔɔ si idɔ nŋa.
An jɛ Aõ Lafɛ̃ɛ nŋa nɔ aa jɛ inɛm ŋa.
11 Inɛ kãma nŋa kaa kó inɛi iluɛ si cio má walakɔ
kpaasiɛ ku ba ku màm,
Domi aŋa fei aa màm hai ama keeke hee ku bɔ inɛ
ngbo.
12 An kpa idei kuce laalɔ nŋa. N kaa n ye gigii dulum
du ŋa má.

13 Idei akabuu titɔ̃ iyi Ilaaɔ̃ wa fɔui í jɔ̀ ti takou kù nɛ
aranfãani má. Wee mii iyi wa gbo wa fei, wa bɔ ku
kpa irii.

9

Kutɔɔi akabuu sinte do ti lele

1 Si waatii akabuu sinteu wooda í wɛɛ si gãmɛi
kutɔɔ, nɔ ile bi kuwai Ilaaɔ̃ mɔ í wɛɛ si andunya.
2 Ntɔi à gũ ilei acɔ. Inɔ sinteui à ya kpe ile kumá.
Bɛi fitila í wa do taabu do pɛ̃ɛ iyi à jilɛa Ilaaɔ̃.
3 Do wajui acɔ minjisiau * inɔ mmuɛ gɔ í wa bɛ má
iyi à ya kpe ile iyi í re do kumá.
4 Bɛi bi kuwee iyi à ce do wura í wa, si antaɛi à ya
jo tulare. Bɛ mɔi kpakoi akabuui Ilaaɔ̃ í wa iyi à bii
do wura. Si inɔ kpakoui, cakai wura í wa, bii à dasi
mana †. Nɔ si inɔ kpakou mɔi goloi Arɔ̃ɔ iyi Ilaaɔ̃ í jɔ̀
í da koko wo í wa, do kuta ku munga anu si bii à kɔ
wooda.
5 Si antai kpakoui amaleka ilu amboe ŋau à wa.
Wurai à yɔ à ceò amaleka ŋau. À jɔ̀ ikpa nŋa í fũ í
bii tengi bii à ya nikã njɛi kuwee na dulum. Amma
a kaa ka yɔkɔ ka sisi idei mii ŋau ihɛ̃ fei nsɛi.
6 Do yaase bɛɛbɛi à jilɛ fei ndɛɛ nɔ woo wee ŋa à
ya lɔ inɔ sinteui ajɔ fei a maa ce icɛi kutɔɔ nŋa.
7 Amma woo wee nlau nŋu akãi í ya lɔ inɔ min-
jisiau adɔ̃ do adɔ̃ gbakã akã do njɛi mɛɛmu iyi í ya
ceaò Ilaaɔ̃ kuweeu na dulum dii nŋu takaɛ do iyi inɛ
ŋa à ce si kumà hai mà nŋa.

---

* **9:3** acɔ minjisiau acɔ sinteui í jɛ bi ku lɔ. † **9:4** mana ijɛ iyi Ilaaɔ̃ í sambaa inɛi Izirɛli ŋa wa hai lele waati iyi à wa gbabuau.

8 Bɛɛbɛi Hundei Ilaaɔ̃ wa nyisi wa iyi kpãa iyi wa
bɔ inɔ ntɔ iyi í re do kumáu a kù cũu titã waati iyi
ile sinteu í wɛɛ.
9 Iyi bɛi í jɛ nwa yaasei mii iyi wa ce nsɛiu ihẽ,
domi wa nyisi wa iyi amua ŋa do mɛɛmu ŋa iyi à
ya ceaò Ilaaɔ̃ kuwee ŋau kù to ku jɔ̀ idɔi inɛ iyi wa
coou kú má mam mam.
10 Mii ŋau bɛ fei wa fɔ idei kujɛ do kumɔ do ara
ku wiɛ dimi ikã ikã. Woodai ara nŋu akãi iyi Ilaaɔ̃ í
jilɛ hee titɔ̃ɛ ku maa naa.
11 Amma waati iyi Kirisi í naa, í jɛ woo wee nla iyi
í naaò mii jiidai ala wa nnyi. Nŋui í lɔ ile gɔ iyi í la í
re nɔ í sĩa í re. Kù jɛ amanɛ ŋai à coo, waatɔ kù wa si
andunya iyi à taka.
12 Kirisi njɛ í lɔ inɔ iyi í re do kumáui gbakã akã
hee do ajɔ fei, nɔ kù jɛ do njɛi iwo ŋa walakɔ ti ama
kɛtɛ ŋa. Njɛi nŋu takaɛi í lɔò. Bɛɛbɛi í jɔ̀ à baò faaba
iyi ci ya tã.
13 Inɛ ŋa iyi a kù má à ya fãsi ŋa njɛi iwo ŋai do ti
kɛtɛ kombo ŋa do irurui kɛtɛ ŋa iyi à jo, ara nŋa ku
bɛi ku má.
14 Bii bɛɛbɛi, bɛirei aranfãanii njɛi Kirisi á to. Do
saabui Hundei Ilaaɔ̃ iyi kaa kui í naò Ilaaɔ̃ araɛ bɛi
kuwee iyi kù nɛ agbɛ. Njɛɛi á jɔ̀ idɔ nwa ku má hai si
icɛ nfe nfe ku ce ku ba ka yɔkɔ ka tɔɔ Ilaaɔ̃, nŋu iyi í
jɛ icui kuwɛɛ.
15 Na ŋɔi í jɔ̀ Kirisi í jɛ woo teese kpãa ku ba Ilaaɔ̃
ku dĩ akabuu titɔ̃ do amanɛ ŋa nɔ inɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í
kpe a jɛ tubu iyi ci ya tã iyi í ce nŋa kuwãɛu. Aa yɔkɔ
a jɛ tubuui na iku iyi Kirisi í ku, ku yaò inɛ ŋa hai si
kurara nŋa iyi à ce si waatii akabuu nwou.
16 Akabuu dimi bɛɛbɛ iyi í jɛ ti tubu ku kpẽ, ku bɛi
ku ce icɛ tilasi í gbe inɛ iyi í ce akabuuu ku ku titã.

17 Ntɔi, a kaa ceò akabuui tubu ku kpɛ̃ icɛ bii kù
jɛ inɛ iyi í ce akabuuu takaɛ í ku, domi bii í wɛɛ si
hunde akabuuu kaa nɛ gbugbã ku ce icɛ.
18 Na ŋɔi í ce baa akabuu sinteu, do njɛi à dũu.
19 Sinte Moizi í sisia inɛ fei wooda baa yooma fei
si bɛi Ilaaɔ̃ í jilɔɔ. Si anyii nŋu, nɔ í so njɛi ama kɛtɛ
ŋa do ti iwo ŋa do inyi, nɔ í so ikũ nkpa do amaawɔi
jĩi ndii isɔpu, í dasi njɛu nɔ í fãsi tiai woodau do inɛ
fei.
20 Nɔ í ni, iyi ihɛ̃i í jɛ njɛ iyi wa mua akabuu iyi
Ilaaɔ̃ í dĩ do iŋɛu gbugbã.
21 Nɔ í so njɛu má í fãsi ilei acɔu do mii ŋa iyi à ya
ceò kuweeu fei.
22 Si idei wooda njɛi í ya jɔ̀ mii nkpɔ ku má. Bii njɛ
kù nikã Ilaaɔ̃ kaa kpa dulum dii inɛ kãma.
23 Mii ndii andunya ŋau ihɛ̃i iyi à jɔ mii ndii lele
ŋau à má do kuwee dimi bɛɛbɛ. Amma mii ndii lele
ŋa taka nŋa à nɛ bukaatai kuwee iyi í re do bɛɛrɛ.

Kuweei Kirisi í kpa idei dulum

24 À mà sãa sãa iyi Kirisi kù lɔ ile kumá iyi amanɛ
ŋa à ce. Kù lɔ ile iyi í jɔ bi ku wa ntɔ ntɔi Ilaaɔ̃u,
amma í lɔi hee lele takaɛ nɔ nsɛi wa leekĩ si wajui
Ilaaɔ̃ na iri nwa.
25 Si bɛi í lɔ bɛ, kù jɛ á ni í nɛ bukaatai koo ce
kuweei araɛ tuuba nkpɔ nkpɔ. Woo wee nlau, inɛ
nŋu í ya lɔi adɔ̃ do adɔ̃ si inɔ iyi í re do kumáu do
njɛi mɛɛmu gɔ.
26 Bii í jɛ Kirisi í lɔ bɛ tuuba nkpɔ nkpɔ wo, á yɛ
ijuukpã isɛ fɛɛfɛlo hai sintei andunya. Amma nsɛi,
si waatii ankãanyiu ihɛ̃, í na araɛ bɛi kuwee gbakã
akã iyi í to ku kpa idei dulum hee do ajɔ fei.

27 Si bɛi Ilaaɔ̃ í jilɛa inɛ fei ku ku gbakã akã ku bɛi
ku kiitiɛ,
28 bɛɛbɛ mɔi Kirisi í na araɛ gbakã akã bɛi kuwee
í soò dulum dii inɛ nkpɔ. Á nɔ ku na ku faata wa isɛ
gbeejisia, kù jɛ ku naa ku so dulum dii inɛ ŋa má,
amma ku ba faabai inɛ ŋa iyi à waa degbeɛ ŋau kú
kɔ̃ mam mam nii.

10

1 Woodai Moizi idei mii ŋa iyi à jɔ mii jiida ŋa iyi
aa na a naai wa fɔ, kù jɛ mii jiida ŋau taka nŋa. Na
nŋu, inɛ ŋa iyi à waa sɛkɛɛ si Ilaaɔ̃ do kuwee ŋa iyi
à ya maa ce dimi akã adɔ̃ do adɔ̃ hai nɛ kɔɔ, woodau
bɛ kaa yɔkɔ ku jɔ̀ a kɔ̃ mam mam.
2 Bii í jɛ yaasei Ilaaɔ̃ ku tɔɔ bɛɛbɛi á jɔ̀ inɛ ŋau a má
wo, idɔ nŋa kaa yɛ taale nŋa nɔ a kaa nɛ bukaatai a
maa ce kuwee má.
3 Amma kuweeu, í jɛ mii gɔ iyi í ya ye inɛ ŋa gigii
dulum du ŋa adɔ̃ do adɔ̃.
4 Ntɔ ntɔ, njɛi kɛtɛ do ti iwo ŋau kaa yɔkɔ ku kpa
idei dulum.
5 Na nŋu, waati iyi Kirisi í bi ku naa si andunya í
sɔ̃ Ilaaɔ̃ í ni,
Kù jɛ kuwee walakɔ amua ŋai ì bi.
Na ŋɔi í jɔ̀ ì ceem ara.
6 Kù jɛ kuwee ŋa iyi à ya jo si ina fei sãa sãa
Walakɔ kuwee iyi à ya ce na dulum dii inɛ ŋai á dɔ̃ɛ
si.
7 Si anyii nŋu nɔ ǹ ni, amu wee Ilaaɔ̃.
Ǹ wa n naai n na n ce idɔɔbiɛ
Si bɛi à kɔ idem si tiai wooda.
8 Sinte titã Kirisi í ni, kù jɛ kuwee walakɔ amua ŋai
ì bi. Kù nɔ kù jɛ kuwee ŋa iyi à ya jo si ina fei sãa sãa

walakɔ iyi à ya ce na dulum nii á dɔ̃ɛ si. Do nŋu fei
kuwee ŋa iyi wa fãau à waa cooi si bɛi wooda í jilɔɔ.
9 Si anyii nŋu í ni, amu wee ǹ wa n naai n na n ce
idɔɔbiɛ. Si bɛɛbɛi ì kpa irii kutɔɔ nwou nɔ ì kpaasiɛ
do mmuɛ.
10 Si bɛi Jesu Kirisi í ce idɔɔbii Ilaaɔ̃, na ŋɔi í jɔ̀ aa ka
yɔkɔ ka má hai si dulum du wa ŋa na saabui kuweei
araɛ iyi í ce gbakã akã hee do ajɔ fei.
11 Woo wee fei í ya maa ce icɛɛi ajɔ baa yooma fei.
Nɔ tuuba nkpɔ nkpɔ kuwee akãu bɛi í ya maa ce nɔ
kaa yɔkɔ ku kpa idei dulum.
12 Amma kuwee akãi Kirisi í ce na irii dulum. Si
anyii nŋu, í koo í buba si awɔ njɛi Ilaaɔ̃ hee do ajɔ
fei,
13 wa degbe ajɔ iyi Ilaaɔ̃ á ce mbɛɛɛ ŋa bi ku lesi
isɛɛ.
14 Á yɔkɔ ku maa bubaɛ si na iyi í jɔ̀ amua akãui í
jɔ̀ inɛ ŋa iyi Ilaaɔ̃ í ce inɛɛ ŋa à má mam mam hee do
ajɔ fei.
15 Hundei Ilaaɔ̃ mɔ wa jɛ nwa sɛɛdai ideu. Sinte
titã í ni,
16 Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ í ni, akabuu iyi an dĩ do aŋa si anyii ajɔ
nŋu wee.
An dasi woodam si idɔ nŋa.
An kɔɔ si lasabu nŋa.
17 Nɔ í ni má,
N kaa n ye gigii dulum du ŋa
Do wooda ku kua nŋa má.
18 Debɛi, bii à kpa idei dulum, kù nɛ a ce kuwee gɔ
na iriɛ má.

Ka sɛkɛɛ si Ilaaɔ̃

19 Na nŋu, iŋɛ inɛm ŋa, aa ka yɔkɔ ka lɔ si inɔ iyi í
re do kumáu do idɔ ku buba na saabui njɛi Jesu.

20 Ridoo iyi wa ganji inɛ ŋa a lɔ inɔ iyi í re do
kumáu í ga si waati iyi Jesu í na araɛ. Bɛɛbɛi í nya
nwaò kpãa titõ iyi í jɛ ti kuwɛɛ.
21 Nɔ à nɛ woo wee nla iyi í jɛ inɛ ngboi kpasẽi
Ilaaõ.
22 Na nŋu, ka sɛkɛɛ si Ilaaõ do idɔ hai nɛ muafiti do
naanɛ ku dasi hai nɛ sika, do idɔ kumá iyi kù waa yɛ
taale nwa do ara iyi à wɛ do inyi iyi í má.
23 Ka jɔ̀ ka leekĩ dim dim si kpãa ku cɔ iyi à waa
jɛ sɛɛdaɛu ihẽ, domi Ilaaõ, nŋu iyi í ce kuwã í jɛ ilu
naanɛ.
24 Ka ce laakaii njɛ ku ba ka ya mua njɛ gbugbã iyi
á jɔ̀ ka bi inɛ ŋa nɔ ka maa ce icɛ jiida.
25 Ka maà ti ka jɔ̀ idei kutɔtɔɔ nwa, si bɛi inɛ gɔ ŋa
à ya maa ce. Amma ka mua njɛ gbugbã. Bɛi ì yɛ ajɔi
Lafẽɛ wa maai wa fei, bɛɛbɛ mɔi aa ya maa muaò njɛ
gbugbã ŋa.
26 Awa iyi à mà ntɔ tã, bii à waa mɔsi dulum ku ce,
kuwee gɔ kù wɛɛ ma iyi á kpa idei dulum,
27 í gbe ka wɛɛò njo ka maa degbe kiitii Ilaaõ do
ina nla iyi á ce nfei mbɛɛɛ ŋa.
28 Inɛ baa yooma iyi í kua woodai Moizi fei, bii
amanɛ minji mɛɛta í jɛ sɛɛdaɛ à ya kpaai, a ci ya ce
araareɛ.
29 Debɛi, inɛ iyi wa donda Amai Ilaaõ wa cɔ njɛɛ
nfe, njɛ si bii Ilaaõ í dĩ akabuuɛ iyi á jɔ̀ lafẽɛ ku má,
nɔ wa bu Hundei Ilaaõ iyi wa nyisi wa didõu, i cɔ
zaka bɛi mii iyi á na ku ba lafẽɛ si ajɔi kiitiu á to.
30 Ntɔ ntɔ, awa à mà inɛ iyi í fɔ í ni, amui an sãa
inɛ laalɔ iyi í ce, amui an kpã woo ce laalɔ iju. Nɔ í
ni má, amu Aõ Lafẽɛ an kiiti inɛm ŋa.
31 Ideu í to njo nla nla bii amanɛ í dasi awɔi Ilaaõ,
nŋu iyi í wɛɛ.

32 I ye gigi mii iyi í tako í ba ŋɛ wo ŋa si waati iyi ì
yɛ inya kumái Ilaaɔ̃ ŋa, ì ba ijuukpã ŋa ntɔ ntɔ amma
ì leekĩ si dim dim ŋa.
33 Waati gɔ ŋa à ya maa bu ŋɛ nɔ à kpã ŋɛ iju si
bantuma, nɔ si waati gɔ ŋa mɔ ì ya maa mua inɛ gɔ
ŋa iyi à waa yɛ dimii wahalau bɛ gbugbã ŋa.
34 Ntɔi, ì ce araarei inɛi piisõɔ ŋa. Iyi inɛ ŋa à nɔ à
gba mii ndu ŋɛ ŋa ì jɛ ŋai do inɔ didõ, domi ì mà ŋa
iyi ì nɛ amani iyi í re do bɛɛrɛ iyi í ya maa wɛɛ do ajɔ
fei.
35 Na nŋu, i maà fũsi idɔ ku buba nŋɛ awɔ, domi
ribaɛ í la.
36 Do ntɔ, í gbe i temua ŋa ku ba bii ì ce idɔɔbii
Ilaaõ ì tã ŋa, i ba mii iyi í ce nŋɛ kuwãɛ.
37 Ntɔi, si bɛi kukɔi idei Ilaaõ wa fɔ í ni,
Waati í gbe keeke, kekeeke mɔm.
Nɔ inɛ iyi í nɛ ku naa á naa, kaa kpɛ.
38 Nɔ inɛm iyi í jɛ dee dee, á maa wɛɛ do saabui naanɛ
ku dasi.
Amma bii í nyi do anyi, inɔm kaa dõ do nŋu má.
39 Awa a kù jɛ inɛ ŋa iyi aa nyi do anyi a koo a ce nfe.
Amma à dasi naanɛ nɔ à wa si kpãai faaba.

11

Kpãai naanɛ ku dasi

1 Inɛ iyi í dasi Jesu naanɛ í mà kam kam mii iyi
nŋu wa cɔ kpãaɛu nŋu á baa. Í nɔ í mà mii iyi a kù yɛ
do iju í wɛɛi do ntɔ.
2 Naanɛ ku dasi dimi bɛɛbɛi inɛi tako ŋa à nɛ, ŋɔi í
jɔ̀ kuwɛɛ nŋa í sĩaa Ilaaõ si.
3 Na naanɛ ku dasii, à mà iyi Ilaaõi í taka andunya
do ideɛ. Bɛɛbɛi í taka mii iyi à waa yɛ hai si mii iyi a
kù waa yɛ.

4 Na naanɛ ku dasii, Abɛli í cea Ilaaɔ̃ kuwee iyi í
nɛ bɛɛrɛ í re ti Kaɛ̃ɛ. Na saabui naanɛ ku dasiɛi Ilaaɔ̃
takaɛ í jɛsi amuaɛ nɔ í kpoo inɛ dee dee. Na naanɛ
ku dasiui Abɛli wa ba wa ide ku fɔ hee nsɛi baa do
iyi í ku fei.

5 Na naanɛ ku dasii Enɔku kù kú, Ilaaɔ̃ í soo kú
wa bi tɛɛ, nɔ inɛ gɔ kù yɔɔ do iju má. Waati iyi í wa
si andunya, à ya maa jɛ sɛɛdaɛ iyi kookoosuɛ í dɔ̃a
Ilaaɔ̃ si.
6 Nɔ wee inɛ gɔ kù wɛɛ iyi kookoosuɛ á dɔ̃a Ilaaɔ̃
si bii kù jɛ do naanɛ ku dasi. Ntɔi, inɛ iyi wa sɛkɛɛ si
Ilaaɔ̃ í nɛ ku dasi naanɛ iyi Ilaaɔ̃ í wɛɛ nɔ inɛ ŋa iyi à
waa dɛdɛɛ í ya sã nŋa ribaɛ.

7 Na naanɛ ku dasii, Nowee í gbɔ idei Ilaaɔ̃ waati
iyi í ni ku ce laakai si mii iyi á na ku naa iyi kù yɛ
titã. Í jirima idei Ilaaɔ̃ nɔ í gbe akɔi inyiu si bii nŋu
do inɛi kpasɛ̃ɛ ŋa fei aa ba faaba. Na naanɛ ku dasiɛi
í yɛò taalei inɛi andunya ŋa nɔ Ilaaɔ̃ í ni í jɛ amanɛ
dee dee.

8 Na naanɛ ku dasii, Aburahamu í jɛ́ò kukpei Ilaaɔ̃
nɔ í dasi kpãa wa nɛ ikpa ilɛ gɔ iyi Ilaaɔ̃ á náa bɛi
tubu. Í dasi kpãa wa koo baa do iyi kù mà bii wa
bɔ.
9 Na naanɛ ku dasii í koo í buba si ilɛu bɛi isɛ mmu,
si ilɛ iyi Ilaaɔ̃ í ceaa kuwãɛ. Si ilei acɔ ŋa mɔm nii í
wa. Bɛɛbɛi mɔi Izaaki do Zakɔbu à ce si anyiɛ, aŋa
iyi Ilaaɔ̃ í cea kuwã akãu.
10 Aburahamu í ce bɛɛbɛi wa degbeò ilu nla iyi
icuɛ í nɛ gbugbãu. Iluu, Ilaaɔ̃i í jilɛ yaase bɛi á yɛ,
nŋui á nɔ ku maa.

11 Na saabui naanɛ ku dasii, Sara takaɛ * í ba
gbugbã í bíò ama baa do iyi waatiɛ í lɔ. Í mà iyi Ilaaɔ̃,
nŋu iyi í ce kuwã, í jɛ ilu naanɛ.
12 Bɛɛbɛ mɔi inɛmɔkɔ akãu bɛ, nŋu iyi í maai iku,
tɔkuɛ ŋa à na à kpɔ bɛi andaiyai lele ŋa do bɛi sãai
ido iyi inɛ gɔ kaa yɔkɔ ku ka ku mà jiaɛ.
13 Si naanɛ ku dasii inɛ ŋau bɛ fei à ku. A kù ba
mii iyi Ilaaɔ̃ í ce nŋa kuwãɛu, amma à yɔɔi hai ji̇̃iji̇̃ à
coo cenkã. À fɔ iyi aŋa à jɛ inɛ njoo ŋa do hai nɛ ide
ŋa si andunyau ihẽ.
14 Inɛ ŋa iyi à waa fɔ bɛɛbɛ, à waa nyisi mam mam
iyi aŋa à waa dɛ ilɛ iyi á jɛ tu ŋai.
15 Bii í jɛ à waa ce bɛgɛi ide nŋa iyi à jɔ̀ wa wo, aa
ba kpãa a sinda a nyi.
16 Amma nsɛi à waa dɛ ide iyi í si̇̃a í re, waatɔ ide
iyi í wa lele. Na ŋɔi í ce anyɔ kù waa mu Ilaaɔ̃ a kpoo
Lafẽɛ nŋa domi í ce nŋa sɔɔlui ilu gɔ.
17 Na naanɛ ku dasii, Aburahamu í jɛsi ku ceò
Izaaki kuwee si waati iyi Ilaaɔ̃ wa cɔ laakaiɛ. Nŋu
iyi Ilaaɔ̃ í cea kuwãu, í tã sɔɔlu ku ceò ama akãɛu
kuwee.
18 Nŋui Ilaaɔ̃ í sɔ̃ wo í ni, hai bi Izaakii dimiɛ á fita.
19 Ì mà iyi Ilaaɔ̃ í nɛ gbugbã ku ji̇̃ inɛ baa hai si balɛ.
Do ntɔ aa ka yɔkɔ ka ni í yɛi bɛi Ilaaɔ̃ í jũu hai si balɛ.
20 Na naanɛ ku dasii, Izaaki í weea Zakɔbu do
Esau, í sɔ̃ ŋa mii iyi á na ku ce.
21 Na naanɛ ku dasii, Zakɔbu, waati iyi í maai iku,
í weea amai Zozɛfu ŋa akã akã, nɔ í lɔ́kɔ̀ si golo í tɔɔò
Ilaaɔ̃.

---

* **11:11** Na saabui naanɛ ku dasii, Sara takaɛ Tia nwo gɔ ŋa à ni, na saabui naanɛ ku dasii, Aburahamu í ba gbugbã í bíò ama baa do iyi í gbo nɔ Sara takaɛ í jɛ gbɛnda.

22 Na naanɛ ku dasii, Zozɛfu mɔ, waati iyi í maai
iku, í fɔ idei kufitai inɛi Izirɛli ŋa hai ilɛi Ezibiti do
bɛi aa cea kũkũi nŋu ŋa.

23 Si waati iyi à bí Moizi, na naanɛ ku dasii baaɛ ŋa
a kù ce njoi a kua woodai ilaaluu nɔ à singaɛ zakai
cukpa mɛɛta, domi à yɛ í jɛ ama ku sĩa.

24 Na naanɛ ku dasii, Moizi í kɔ a kpe nŋu amai
ama inaaboi Faraõ waati iyi í na í la.

25 Í gbasi a kpã nŋu iju do inɛi Ilaaõ ŋa ajɔ do iyi
nŋu á maa wɛɛò inɔ didõ si faayii dulum iyi kaa kpɛ.

26 Í gbasi a yaako nŋu bɛi aa na a yaako Kirisi. Wa
lasabu iyi dimii yaako bɛɛbɛ ku yɛ í nɛ bɛɛrɛ í re
amanii Ezibiti, domi amanii alai wa lele.

27 Na naanɛ ku dasii Moizi í fita hai ilɛi Ezibiti, kù
ce njoi idɔɔkõi ilaaluu. Í leekĩĩ dim dim bɛi mii iyi í
yɛ inɛ iyi a ci ya yɛ.

28 Na naanɛ ku dasii í jɔ̀ à jɛ jingaui Iku ku kua.
Nɔ í jɔ̀ à fãsi njɛi angudã ŋa si andɛ koofa ŋa ku ba
amaleka iyi á kpa ama yemma ŋa ku maà lu amai
Izirɛli ŋa.

29 Na naanɛ ku dasii, inɛi Izirɛli ŋa à kua Tenku
Nkpau si ilɛ ngbɛ. Amma waati iyi inɛi Ezibiti ŋa à
bi a ce bɛɛbɛ, inyi í jɛ ŋa.

30 Na naanɛ ku dasii, bindii Zeriko í cuku waati
iyi inɛi Izirɛli ŋa à kaako iluu ajɔ mɛɛje.

31 Na naanɛ ku dasii, Rahabu abo à ta icuu kù ku
do inɛ ŋa iyi a kù jirima Ilaaõ ajɔ, si na iyi í jɔ̀ í gba
woo bɛ ŋau do inɔ akã.

32 Mii an fɔ má. Waati kù waa tom hee n ce faajii
Zedeõ do ti Baraki do Samsõɔ do Zɛfutee do Davidi
do Samuɛli do walii ŋau.

33 Na naanɛ ku dasii à jɛ amanlu ŋau igũ, à ce iyi í
jɛ dee dee, nɔ à ba à gba mii iyi Ilaaɔ̃ í ce nŋa kuwãɛ.
À dĩ gɛlɛi muusu nla ŋa,
34 à kpa gbugbãi ina nla, à ba à fita hai si awɔi inɛ
ŋa iyi à waa dɛ a kpa ŋa do taakuba. À kua gbugbã
wo, amma à na à ba gbugbã má. À waa ce njo nŋa si
igũ, à jɛ dimi mmu ŋa igũ.
35 Na naanɛ ku dasii, inaabo gɔ ŋa à ba inɛ nŋa ŋa
à jĩ wa hai iku.
Inɛ gɔ ŋa mɔ, baa do iyi à kpã ŋa iju hee à ku, a
kù dɛ aŋa a fita si, domi a waa bi aŋa a na a koo a ba
kuwɛɛ iyi í jɛ jiida í re.
36 À yaako inɛ gɔ ŋa mɔ nɔ à tɛ nŋa kpɔtɔɔ. À dĩ inɛ
gɔ ŋa do sesee à dasi ŋa piisɔ̃ɔ.
37 Gɔgɔ ŋa à ta ŋa kuta à kpa ŋa, inɛ gɔ ŋa mɔ à bu
ŋa kiti minji, gɔgɔ ŋa mɔ à kpa ŋa do taakuba. Inɛ gɔ
ŋa mɔ à dĩ batai angudã do batai iwo à waa dabiiò.
A kù nɛ nkãma, à kpã ŋa iju, à wahala ŋa,
38 a kù jɔò andunya. À ya maa dabii si gbabua do
si antai iri kuta ŋa. À wa si isai kuta ŋa do isai ilɛ ŋa.
39 Inɛ ŋau fei, à jɛ nŋa sɛɛda jiida na naanɛ ku dasi
nŋa. Do nŋu fei, a kù ba kuwã iyi Ilaaɔ̃ í ceu.
40 Ntɔi, si bɛi Ilaaɔ̃ í jilɛ nwa mii iyi í nɛ bɛɛrɛ í re,
kù bi inɛ ŋau a kɔ̃ dee dee iyi kù jɛ do awa ajɔ.

12

Ilaaɔ̃ Baa nwa

1 Na nŋu, si na iyi í jɔ̀ woo jɛ sɛɛda nkpɔu bɛ wa
kaako wa, awa mɔ ka nyɔ mii iyi wa bitandi wa si
kuwɛɛ nwa do dulum iyi ci ya kpɛtɛ ku má si wa dim
dim. Nɔ ka temua si kpãai kuwɛɛ iyi wa degbe wa
bɛi woo sɛi í ya temua si areɛ.

2 Ka dasi laakai nwa fei si Jesu. Hai bi tɛɛi naanɛ
ku dasi nwa wa naa, nŋu mɔi í nɔ wa kɔ̃ɔ. Í jɔ̀ à kpaa
si ji̍i ku gaau, kù cɔ anyɔi dimii ikuu domi wa cɔ
kpãai inɔ didɔ̃ iyi à jilɛaa. Nsɛi, wa buba si awɔ njɛi
kitãi bommai Ilaaɔ̃.
3 I jɔ̀ i lasabu si mii iyi Jesu í ce, si bɛi í temua
do mbɛɛtɛ nlau hee í jɔ̀ ilu dulum ŋa à kpaa. I mu
ideu ŋa ku ba i maà kua gbugbã ŋa, nɔ i maà mɔngɔ
munya ŋa.
4 Iŋɛ, si kujabu nŋɛ do dulum, i kù jabu i kù to hee
si iku titã ŋa,
5 nɔ ì gbɛjɛ idei gbugbã iyi à mu nŋɛ waati iyi à kɔ
à ni,
Amam, bii Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ wa kpãɛ iju, ikɔi wa naɛ, maà ce
si atafii.
Inɔɛ ku maà fɔ bii wa fɔ siɛ ide,
6 Domi inɛ iyi Aɔ̃ Lafɛ̃ɛ í bi, nŋui í ya kpã iju,
Nɔ ku cã inɛ ŋa iyi í doo si amaɛ ŋa fei.
7 Na nŋu, i temua do ijuukpã nŋɛ domi Ilaaɔ̃ wa ce
nŋɛi bɛi amaɛ ŋa. Ama yoomai í wɛɛ iyi baaɛ ci ya
kpãa iju.
8 Bii a kù kpã ŋɛ iju bɛi amu ŋa iyi à gbe, debɛi i kù
jɛ amai Baaba ŋa, iŋɛ ama seege ŋai.
9 Baa nwa ŋa iyi à wa ilɛ ihɛ̃ à ya kpã wa iju à ya ka
nɔ ka jirima ŋa. Bii bɛɛbɛi, bɛirei iri ilɛ ku sũa Baa
nwa iyi í wa leleu í nɛ ku to ku ba ka nɛ kuwɛɛ.
10 Baa nwa ŋa à ya kpã wa iju si waati keeke si bɛi
í si̍a nŋa. Amma Ilaaɔ̃ í ya kpã wa iju na aranfãani
nwa ku ba ka nɛ ikpɛ̃ si kumáɛ.
11 Ntɔi, bii à waa kpã wa iju, inɔ ku fɔi í ya jɛ nwa titã,
ci ya jɛ inɔ didɔ̃. Amma si anyii nŋu, inɛ ŋa iyi à ba
ijuukpãu nɔ à kpaasi, à ya jɛ dee dee nɔ a jɛ kuwɛɛ
nŋa si laakai ku sũ.

12 Na nŋu, iŋɛ iyi ì waa məngə temua, i wu awə nŋɛ
lele, nə ilugũ nŋɛ ŋa iyi à gbɛɛji ŋau i mu nŋa gbugbã
ŋa.
13 Nə i cea isɛ nŋɛ ŋa kpãa iyi í munga anu ŋa ku ba
ilu kutɛ bõə ŋa a maà tambə kutɛ nŋa ŋau má, amma
a ba iri.

Ide iyi à sõ wa ka ce

14 I dɛ laakai ku sũ do inɛ fei nə i ce kuwɛɛ iyi í má
ŋa domi inɛ gə kù wɛɛ iyi á yɛ Lafɛ̃ɛ bii kuwɛɛɛ kù
má.
15 I ce laakai ŋa kãma nŋɛ ku maà na ku toa didõi
Ilaaõ anyi, nə i maà jɛ ilu inə ku ro ŋa, domi inə ku
rou á na ku la nə ku tosi inɛ nkpə bɛi icãi ji̍i í ya yə.
16 I ce laakai ŋa ku ba inɛ gə ku maà ce sakara, nə
inɛ gə ku maà na ku kə ku mà bɛɛrɛi mii jiida ŋa.
Bɛɛbɛi Esau í ce waati iyi í so yemma ku jɛɛ í taa na
ijɛ jɛɛ akã.
17 Si anyii nŋu, iŋɛ taka nŋɛ ì mà ŋa iyi í bi baa
nŋu ku weea nŋu, amma í kəaa domi kù ba kpãa
ku kpaasi mii iyi í tako í ce baa do iyi wa dɛdɛɛ do
cikãaju fei.
18 Iŋɛ, kù jɛ iri kuta gə iyi aa yəkə a lui ì sɛkɛɛ si ŋa,
bɛi inɛi Izirɛli ŋa à sɛkɛɛ si iri kutai Sinai. Si antai
kutai Sinai ina nla nlai í wa bɛ do kudũi ji̍i do ilu
kuku do fufu dabii,
19 do kãakãaki̍ do ide ku fə nla nla. Iyi inɛi Izirɛli
ŋau à gbə ide ku fəu à təə suuru à ni ku maà ti ku ba
aŋa ide ku fə má,
20 domi à waa ce njoi wooda iyi í ni, ilu hunde baa
yooma iyi í lu iri kutau, baa bii mɛɛmui, aa taa kuta
a kpaai.
21 Mii iyi à yɛ bɛ, í nɛ njo hee Moizi í fə í ni, njo í
mum hee ǹ wa n yaya.

22 Amma iŋɛ, iri kutai Siõɔi ì sɛkɛɛ si ŋa, bii ilui
Ilaaõ, nŋu iyi í wɛɛ í wa. Iluu, nŋui í jɛ Zeruzalɛmui
lele, tengi bii amaleka ŋa à ya tɔtɔɔ nkpɔ nkpɔ do inɔ
didõ.
23 Ì sɛkɛɛ si inɛ ŋa iyi à kɔ iri nŋa lele ŋa, aŋa iyi à
jɛ ama yemmai Ilaaõ ŋa. Ì sɛkɛɛ si Ilaaõ ŋa, nŋu iyi í
jɛ woo kiitii inɛ fei, nɔ ì sɛkɛɛ si inɛ jiidai tako ŋa iyi
Ilaaõ í jɔ̀ à kõ tã ŋa.
24 Ì sɛkɛɛ si Jesu do njɛɛ iyi í nikãu ŋa. Jesui í
jɛ woo teese kpãa ku ba Ilaaõ ku dĩ akabuu titõ do
amanɛ ŋa. Njɛɛui, wa ba wa ide ku fɔ, nɔ ideɛ í dõ ku
gbɔ í re ti Abɛli.
25 Na nŋu, i ce laakai ŋa i maà kɔ ku gbɔ idei inɛ
iyi wa ba ŋɛ ide ku fɔ ŋa. Moizi í ba inɛ ŋa ide ku fɔ
si andunyau ihẽ í ni a ce laakai, nɔ inɛ ŋa iyi à kɔ ku
gbɔ ideɛu a kù fita si ijuukpã. To, awa mɔ iyi à waa
gbɔ inɛ iyi wa fɔ ide wa hai lelei Aõ, bɛirei aa ka ce
ka fita si ijuukpã bii à waa toaa anyi.
26 Inɛ iyi ide ku fɔɛ í tako í jɔ̀ ilɛ í yayau, í fɔ má
nsɛi í ni, an nyi n yaya ilɛ má gbakã akã amma kù jɛ
ilɛ nŋu akã, hee do lele feii.
27 Iyi í ni, an nɔ n coo má gbakã akã, wa nyisi iyi
mii iyi à taka á yaya ku lɔ ku ba mii iyi kaa yaya ku
wɛɛ.
28 Na nŋu, ka saabu Ilaaõ domi à nɛ bomma iyi kaa
yaya nɔ ka tɔɔɛ si bɛi í bi, ka mà bɛɛrɛɛ nɔ ka jirimaɛ.
29 Ntɔi, Aõ Lafẽɛ nwa í yɛi bɛi ina iyi í ya ce nfei
mii ŋa.

13

Mii iyi aa ka ce ka dõa Ilaaõ si

1 I ya temua si kpaasi woo dasi naanɛ ŋa ku bi.

2 I ye gigi iyi í sĩa i ya yaaɛ inɛ njoo ŋa, domi inɛ
ŋa iyi à waa ce bɛɛbɛ, gɔgɔ nŋa ŋa à yaaɛ amaleka ŋa
a kù mà.
3 Nɔ i ya ye gigii inɛi piisõɔ ŋa bɛi mii iyi à mu iŋɛ
mɔ piisõɔ ŋa. I ye gigii inɛ ŋa iyi à waa yɛ ijuukpã bɛi
mii iyi iŋɛ taka nŋɛ í yɛ ijuukpã ŋa.
4 I jɔ̀ mɔkɔ do abo baa yooma fei ku mà bɛɛrɛi
abɔdõ nɔ a leekĩò njɛ dim dim domi Ilaaõ á kiiti inɛ
ŋa iyi à waa sũò njɛ hai ce abɔdõ do inɛ ŋa iyi à waa
ce sakara.
5 I maà ti i jɔ̀ kubii fia ku mu ŋɛ. I jɔ̀ iyi ì nɛ ku ce
nŋɛ zaka, domi Ilaaõ í ni, n kaa n jɔ̀ɛ pai, n kaa n nɔ
n fũ siɛ awɔ baa ajɔ gɔ.
6 Na nŋu, aa ka yɔkɔ ka cã gɛndɛ ka ni,
Aõ Lafɛ̃ɛ í jɛ inɛ iyi á sobim.
Njo kù waa mum.
Mii amanɛ á yɔkɔ ku ceem.
7 I ye gigii woo cuai tako nŋɛ ŋa, inɛ ŋa iyi à tako
à sisi nŋɛ idei Ilaaõ. I lasabuò aranfãani iyi kuwɛɛ
nŋa í naaò wa, nɔ iŋɛ mɔ i sisi naanɛ ku dasi nŋa ŋa.
8 Jesu Kirisi ci ya kpaasi hai ana do nnyi hee do
ajɔ fei.
9 I maà ti i jɔ̀ a fa ŋɛ si kukɔsi ikã ikã, domi í sĩa idɔ
nwa ku maa leekĩ si didõi Ilaaõ, ku maà jɛ si iwɔ̀i ijɛ
ku jɛ ŋa. Inɛ ŋa iyi à waa too kpãau bɛ fei a kù ba
aranfãaniɛ kãma.
10 Awa à nɛ bi kuwee gɔ nɔ woo wee ŋa iyi à waa
ce icɛ si ile kumáu a kù nɛ kpãa a jɛ ijɛi kuweeu.
11 Í yɛi bɛi kuwee iyi woo wee nlau í ya ce. Í
ya lɔò njɛi mɛɛmu ŋaui si inɔ iyi í re do kumáu
ku ceò kuwee na dulum dii amanɛ ŋa. Amma iŋai
mɛɛmuu takaɛ, angulei iluui à ya koo a joo.

12 Na ŋɔi í jɔ̀ Jesu mɔ, waati iyi í bi ku jɔ̀ inɛ ŋa a
má do njɛi nŋu takaɛ, í jɔ̀ a kpaa angule.
13 Na nŋu, ka bɔ bi titɛɛ angule bɛ, ka jɛsi à donda
wa bɛi a dondaɛ,
14 domi a kù nɛ ilu gɔ si ilɛu ihɛ̃ iyi á maa wɛɛ hee
do ajɔ fei. Ilu iyi wa naa nŋui à waa dɛdɛ.
15 Do saabuɛ ka maa saabu Ilaaɔ̃, waatɔ ka ya fɔ do
gɛlɛ nwa mii iyi í ce si wajui inɛ ŋa. Nɔ saabuu kú jɛ
bɛi kuwee iyi à waa ceaa waati kãma fei.
16 I maà gbɛjɛ jiida ku ce, nɔ i ya maa sobi njɛ ŋa,
domi dimii kuwee bɛɛbɛ í ya dɔ̃a Ilaaɔ̃ si.
17 I gbɔ idei woo cua nŋɛ ŋa nɔ i sũ nŋa iri ilɛ,
domi à waa cɔ baanii hunde nŋɛ si na iyi í jɔ̀ Ilaaɔ̃
á na ku bee ŋa ideɛ. I ce bɛɛbɛ ŋa ku ba a coo do inɔ
didɔ̃, ku maà ti ku jɛ do inɔ ku fɔ. Bii à coo do inɔ ku
fɔ, kaa ce nŋɛ aranfãani kãma.
18 I ya ce nwa kutɔɔ ŋa. À mà kam kam iyi idɔ nwa
kù waa yɛ taale nwa domi à bi ka ce isɛɛnɛ nwa dee
dee si mii fei.
19 Iyi ǹ wa n tɔɔ ŋɛ ntɔ ntɔ, nŋui í jɛ i ce kutɔɔ Ilaaɔ̃
ku jɔ̀ n baa ńya ńya bi tu ŋɛ má.

Kutɔɔ

20 Lafɛ̃ɛ nwa Jesui í jɛ Woo degbe iyi í re. Na njɛɛ
iyi í nikã, í jilɛ nwa akabuu titɔ̃ iyi ci ya tã. Na nŋu
Ilaaɔ̃ ilu laakai ku sũ, nŋu iyi í dedeɛ hai si balɛ,
21 ku mu nŋɛ gbugbã i ceò daa jiida ŋa ku ba i ce
idɔɔbiɛ. Nɔ ku ce si ŋɛ mii iyi á dɔ̃aa si, na saabui
Jesu Kirisi. Amboe ku jɛ ti Jesu Kirisi hee do ajɔ fei.
Ami.

Fɔɔi ankãanyi

22 Iŋɛ inɛm ŋa, ǹ wa n tɔɔ ŋɛ i jɔ̀ i gbɔ idei gbugbã
ku mua iyi ǹ kɔ nŋɛ wa si tiau ihɛ̃ do temua, domi
kù sɔ.
23 Ǹ bi i mà ŋa iyi à da Timɔtee inɛ nwau hai piisɔ̃ɔ.
Bii í to wa ńya, an naaɛ wa bi tu ŋɛ.
24 I ce woo cua nŋɛ ŋa fei fɔɔ hee do inɛ ŋa iyi à jɛ
ti Ilaaɔ̃ fei. Woo dasi Jesu naanɛi ilɛi Itali ŋa à ce ŋɛ
fɔɔ.
25 Didɔ̃i Ilaaɔ̃ ku wɛɛ do iŋɛ fei.

Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ
Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titɔ̃i Idei Ilaaɔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.
If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282